

Optiek

Hét gereedschap van de vogelliefhebber is de verrekijker. Zonder dat hulpmiddel is hij voor vogels op afstand en als hij zijn oren niet gebruikt vrijwel hulpeloos. Uitzonderingen zijn er natuurlijk altijd. Barend was al heel jong gezegend met een stel arendsogen. Wanneer zijn medevogelaars hun optiek nog aan het instellen waren, had hij vogelsilhouetten al feilloos gedetermineerd. Voor andere kenmerken om soorten vast te stellen was ook hij vaak aangewezen op een verrekijker. De combinatie *ver* en *kijker* bracht een Bunschoter op een idee. Jarenlang koerste hij op enige afstand van zijn woonplaats over de dijk van het Nijkerkernauw en tuurde heimelijk naar het naaktstrand aan de overzijde van dit randmeer op zoek naar blote 'birdies'. Kees had een andere vogelstrategie. In zijn zwembroek en vanuit de ligstoel speurde hij de hemel boven het zwembad van de camping in de Pyreneeën af op zoek naar overvliegende roofvogels. Niemand nam daar aanstoot aan. Minder functioneel -althans om op zo'n moment naar vogels te kijken- is het bij presentaties met een kijker op het toneel verschijnen van roofvogelgoeroe Rob. Een van de voorzitters van de Nederlandse Ornithologische Unie was hierdoor kennelijk geïnspireerd geraakt en kwam bij zijn optredens met een kijker om zijn nek op de Bühne. Vermakelijk is nogal eens te zien hoe niet doorgewinterde gebruikers met een verrekijker zitten te hannesen. Ondanks goede aanwijzingen zien zij geen kans vogels goed in beeld te krijgen. Meestal is de kijker niet goed ingesteld of scheel. Aan brildragers is soms niet verteld dat bij moderne kijkers voor een groter beeldveld de rubber doppen kunnen worden omgeslagen. Reiniging en onderhoud zijn in veel gevallen geen overbodige luxe. Van Berend Jan, een maatje uit mijn jeugdbondentijd kan ik mij nog herinneren dat de glazen van zijn binoculair zo smerig waren dat je het gevoel had door een nevel te kijken. Het ding was rijp voor een exterieurverzorger.

Een enkele keer stuit je op een trofeeënjager, herkenbaar aan de metalen of kunststof vogelringen rond zijn kijkerbandje, afkomstig van dood gevonden vogels. Tot slot de loerpijp die met zijn twintig tot zestig maal vergroting op grote afstand verblijvende vogels goed in beeld brengt. Voor een beetje kwaliteit moeten heel wat euro's worden neergeteld. Eenmaal in het bezit van zo'n telescoop wil je hem nooit meer missen. Bovendien vinden passanten het heel interessant om erdoor te kijken. Binnen de kortst mogelijke tijd is er contact. De bezitter van een spiegeltelescoop, die gigantische vergrotingsmogelijkheden biedt, trekt helemaal de aandacht. Die worden door liefhebbers van sterren kijken gebruikt. Het is de natte droom van degenen die van het aflezen van geringe vogels een sport hebben gemaakt. Door beroepsornithologen worden ze wel gebruikt, maar zij zijn zo kostbaar dat de aanschaf slechts voor een enkeling is weggelegd. Op de dijk van het kraanvogelmekka Lac du Der in Frankrijk stond eens zo'n apparaat opgesteld. Oranje gekleurd, met het formaat van een grote stofzuiger en geschraagd door een zwaar statief. De man van een wandelend Belgisch echtpaar kreeg het in de gaten, dreutelde gefascineerd rond, keek aan de voorkant naar binnen en trok de stoute schoenen aan. Of hij eens door de lens mocht kijken. Bij het kijken tuimelde hij van pure verbazing bijna achterover en riep meteen zijn vrouw: "Moeder Marieke, mot ge nu es efkens kijken, dat ziet gij van uw leven niet meer".

Penlijster